

زندگی، پرافتخار
محمد رجب‌جعفر
دوشنبه ممتاز

نویسنده: محمد محمدی اشتهااردی

سرشناسه: محمدی اشتهاردی، محمد، ۱۳۲۳-۱۱

عنوان و نام پدیدآور: زندگی پرافتخار: حمزه و جبر: دو شهید ممتاز

نویسنده محمد محمدی اشتهاردی؛ ویراستار رامین، ی. کا

مشخصات نشر: مشهد: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ۱۸۴

فروست: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)، ۲۰۴۹

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۳۵۸۹-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: چاپ قبلی: پیام آزادی، ۱۳۷۴.

عنوان دیگر: حمزه و جعفر؛ دو شهید ممتاز

موضوع: حمزه بن عبدالمطلب، ۵۴، قبل از هجرت - ۳ق. -- سرگذشتنامه

موضوع: جعفر بن ابی طالب، ۳۳، قبل از هجرت - ۸ق.

موضوع: صحابه -- سرگذشتنامه

Muhammad, Prophet, d. 632 -- Companions -- Biography موضوع:

شناسه افزوده: باباگل زاده، رامین، ویراستار

شناسه افزوده: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۳۹۳/۶/۶ BP۲۸

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۹۳۱

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۰۹۹۹۵

زندگی پرافتخار

حمزه و جعفر؛ دو شهید ممتاز

۲۰۴۹

محمد محمدی اشتیاردی

ویراستار | رامین باباگل زاده

نمونه خوان | مریم رضایی

تصویرگر جلد | مرتضی شادنائی

طراح جلد و صفحه آرا | حسین زکری نوری نوری (دادار)

تألیف | جلد اول | ۱۳۹۶

نوع | رقعی

شماره | ۱

جیب | مؤلفه فرهنگی قدس

شابک | ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۸۹-۹

حق چاپ محفوظ است.

به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

قیمت | ۱۶۰.۰۰۰ ریال

دفتر مرکزی | مشهد، بلوار سجاد، خیابان میلاد ص.ب. ۹۱۳۷۵/۴۹۶۹

تلفن و دورنگار | ۳۷۶۵۲۰۰۸

دفتر تهران | تلفن و دورنگار | ۸۸۹۶۰۴۶۶

نشانی اینترنتی | www.behnashr.com | پست الکترونیکی | publishing@behnashr.com

اسوه‌های راستین؛ نه کاذب

هرامت و ملت‌ی در میان خود فرزندگان و برجستگانی ارجمند دارد که به وجود آن‌ها افتخار می‌کند و آن‌ها را به عنوان نمونه و الگو معرفی می‌نماید و پیروزی و موفقیت آن‌ها و راه‌های وصول به آن موفقیت را تبیین کرده و مردم را به چنان برنامه و راهی که موجب سرفازی و پنداری است، فرا می‌خواند. البته فرهنگ‌ها در این راسته متفاوت است و در مجموع به دو بخش تقسیم می‌شوند:

۱. فرهنگ اصل و شایسته؛

۲. فرهنگ خرس ظاهر و بخیال.

در فرهنگ اصیل، شایسته مانند فرهنگ پیامبران و اولیای خدا و مکتب‌های آسمانی، راه‌های برتری بر اساس علم، معرفت، پاک‌زیستی، صداقت، مجاهده و خلوص است و قهرمانان چنین فرهنگی ناگزیر فرزندان راست‌کار، پاک‌روش، آگاه، تلاش‌گر و راستین خواهند بود و در فرهنگ‌های خوش‌ظاهر و فریبا، اما تو خالی، مانند فرهنگ عرب، نظریه این‌که غالباً ملاک‌های برتری، امور مادی و شرعی است، قهرمانان آن، افرادی خوش‌ظاهر، ولی بدسیرت و راه‌برده‌برهمن اساس، حضرت امیر علیه السلام در وصیت خود به فرزندان خود، امام حسن علیه السلام او را پس از سفارش به تقوا و انجام واجبات، سفارش به پیروی از روش گذشتگان صالح کرده و می‌فرماید:

... وَالْأَخْذُ بِمَا مَضَى عَلَيْهِ الْأَوَّلُونَ
 مِنْ آبَائِكَ وَ الصَّالِحُونَ مِنْ أَهْلِ
 بَيْتِكَ؛^۱ و نیز وصیت من به تو، حرکت
 در راهی است که پدرانت در گذشته
 از آن راه رفته‌اند و صالحانِ خاندانت
 آن طریق را پیموده‌اند.

ابن ابی‌حداد^۲ در شرح این فراز می‌گوید: «منظور، اقتدا به
 مهاجران و سلفین از بنی‌هاشم، مانند حمزه، جعفر، عباس و
 عبیده بن حارث^۳ در جنگ بدر^۴ هستند.»^۵

بر همین اساس، باید که ما مراقب بود که «الگوسازان» ما
 دانشمندانی راستین و ژرف‌نگر^۶ باشند تا الگوهای کاذب را
 به عنوان قهرمان در مقابل مردم قرار ندهند؛ وگرنه جامعه را به
 تباهی و فساد خواهند کشید. مولانا در این نوحه می‌گوید:

وَإِسْتِثْنَاءُ دَسْتِ بَیْگَانِهِ سِلَاحِ
 تَا ز تَوْرَاضِی شُودِ عَدْلِ وَ صِلَاحِ
 چُونِ سِلَاحِشِ هَسْتِ وَ عَقْلِشِ نِی، بَیْنِدِ
 دَسْتِ اَوْرَا وَرَنِهْ آردِ صَدِ گَزِنِدِ
 تَیغِ دَا دَنِ دَرِ کَفِ زَنگیِ مَسْتِ
 بَهْ کِهْ آیدِ عِلْمِ، نَادَانِ رَا بَهْ دَسْتِ
 عِلْمِ وَ مَالِ وَ مَنَصَبِ وَ جَاهِ وَ قَرَّانِ

۱. نهج البلاغة، نامه ۳۱.

۲. شرح نهج البلاغة (ابن ابی‌الحدید)، ج ۱۶، ص ۷۱.

فتنه آرد در کف بدگوهران
 پس غزازین فرض شد بر مؤمنان
 تا ستانند از کف مجنون سنان
 بنان او مجنون، تنش شمشیر او
 و استان شمشیر را زین زشت خو

تاج حاد

در این کتب که شماره هشتم مجموعه «سرگذشت یاران
 پیامبر ﷺ» است، سراغ دو قهرمان راستینی رفته ایم که
 قهرمانان الهی به وجود آن‌ها افتخار می‌کنند: حضرت حمزه علیّه السلام،
 عموی پیامبر ﷺ و سید یدان و به سراغ حضرت جعفر
 طیار علیّه السلام، برادر علی علیّه السلام و رده بلند رواج ملکوت؛ آن دو قهرمانی
 که حضرت امیر علیّه السلام و سایر امامان علیّه السلام به وجود آن‌ها افتخار
 می‌کنند. حضرت علی علیّه السلام در یک روز زهانش در جنگ
 صفین، خطاب به معاویه می‌گوید:

لَوْ أَنَّ عِنْدِي يَابْنَ حَرْبِ جَعْفَرَا

أَوْ حَمَزَةَ الْقَرَمِ الْهُمَامِ الْأَزْهَرَا

رَأَتْ قُرَيْشُ نَجْمَ لَيْلٍ ظَهَرَا

ترجمه: ای پسر حرب! اگر جعفر یا حمزه ای که چراغ تابان و
 بلند همت راه هدایت است، نزد من بودند، قریش می‌دید که

10

1

10

1

1

خانہ

11

4

است و او عموی پدرت، حمزه است؛ ۴. وَمِنَّا مَنْ لَهُ جَنَاحَانِ
خَضِيبَانِ يُطِيرُ بِهِمَا فِي الْجَنَّةِ وَهُوَ ابْنُ عَمِّكَ جَعْفَرُ؛ واز ماست
آن کسی که برای او دو پیررنگین است و با آن دو پیر، در بهشت پرواز
میکند و او پسر عمویت جعفر است؛ ۵. واز ماست دو سبط این
امت، دو پسر حسن و حسین (علیهما السلام) ...»^۱

۱- آن که زندگی درخشان این دو بزرگ مرد شهادت طلب
(حمزه - جعفر)، الهام بخش عالی ترین درس های سازنده و بالنده
برای ما شد.

محمد محمدی اشتهاردی

حوزه علمیه قم زمستان ۱۳۷۲